

Curriculum vitae de Josep Sureda i Blanes

SUREDA I BLANES, JOSEP (Artà, Mallorca 1890 - Barcelona 1984). Llicenciat en farmàcia per la Universitat de Barcelona (1911). Doctor en farmàcia per la Universitat de Madrid (1915). Director l'any 1912 del laboratori de Química General de la Residència d'Estudiants de la Junta per l'Ampliació d'Estudis i Investigacions Científiques.

Becat per la Junta, estudia química a la Universitat de Munic els anys 1913 i 1914 sota la direcció del professor Heinrich O. Wieland, premi Nobel de química de 1927, i a l'Escola Politècnica Federal de Zuric de 1915 a 1918 sota la direcció del professor Hermann Staudinger, premi Nobel de química de 1953. Autor d'importants treballs d'investigació científica, imparteix el 1934 el curs Tècniques Modernes de la Indústria Química a la Universitat d'Estiu de Santander. Director de diverses fàbriques i impulsor de la indústria agroalimentària mallorquina. Soci numerari des de 1912 de la Societat Espanyola de Física i Química. President de la Junta Directiva de l'Associació per a la Cultura de Mallorca des de 1934 fins que es dissolgué l'any 1936. Membre corresponent de l'Institut d'Estudis Asturians (1948). Acadèmic de número de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Palma de Mallorca (1953). Soci fundador de la Societat Espanyola d'Història de la Medicina (1960). Acadèmic corresponent de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (1962). Acadèmic corresponent de l'Acadèmia de Farmàcia de Barcelona (1964). Acadèmic corresponent de la Reial Acadèmia Nacional de Medicina (1967). Doctor honoris causa per la Universitat de les Illes Balears (1983).

Nascut a finals del segle XIX, Josep Sureda i Blanes pertany a la generació que a través de l'Associació per la Cultura de Mallorca i la Revista *La Nostra Terra* tant va lluitar per la renaixença de la personalitat cultural mallorquina. Lluny de qualsevol provincianisme estret, al qual per formació i talent tot ho oposava, va intentar viure a través de Mallorca els valors de la cultura moderna. Format en la corrent de pensament a la qual s'ha donat el nom d'*institucionista*, en la preocupació per la renovació de la cultura espanyola, membre de la primera promoció de "fundadors" de la Residència d'Estudiants, Josep Sureda i Blanes ha deixat una obra escrita en la qual els diversos aspectes de la seva tasca intel·lectual, com a científic i investigador, i com a escriptor i assagista, apareixen estretament imbricats en un conjunt de gran riquesa de matisos que es reforcen mútuament en valuosa síntesi i perfecta integració de les dues tradicions del món de les ciències i el món de les humanitats, la qual cosa ha suposat que hagi estat considerat com "un dels pocs intel·lectuals realment moderns de la nostra cultura" (Angel Terrón).

La seva obra en el camp de la ciència i la investigació, que Manuel Lora Tamayo cita elogiosament en el seu llibre *La investigació química espanyola* (Madrid, 1981), aparegué publicada a revistes espanyoles i estrangeres com *Anales de la Sociedad Española de Física y Química*, *Chemiker-Zeitung*, *Ciència-Revista Catalana de Ciència i Tecnologia*, etc. Però és sobretot en la seva obra literària i historiogràfica en què Josep Sureda i Blanes es revela com un dels millors prosistes i, amb Joan Fuster, un dels més destacats conreadors del gènere de l'assaig de la literatura moderna. Escriu, en opinió de Baltasar Porcel, amb "un estil de temps lent, sensual, amb una fuita nostàlgia retòrica", la seva prosa es "d'una qualitat saborosa, elegant", la seva obra assagística "la primera amb què compta la Mallorca actual". Entre la seva obra més estrictament literària, que abraça des de rondalles i contes fins a assaigs literaris i estètics, destaquen les proses líriques de *El paisatge d'Artà* (1932; segona ed., Palma, 1961) i, en castellà, la traducció de la major part de la important obra de l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria *Die Balearen in Wort un Bild geschildert (Les Balears descrites per la paraula i el gravat)* en dotze toms publicats entre 1954 i 1965, cada un dels quals amb un bellíssim pròleg del traductor. A la seva obra historiogràfica, Josep Sureda i Blanes tracta de descobrir mitjançant l'estudi de l'esperit de la creació científica (com a *Mallorca i la tradició tècnica* (1958), *La creació científica* (1963) i *Orfila i la seva època* (1969), entre d'altres) i les evocacions dels homes i la societat d'abans (així, per exemple, a *Jovellanos a Bellver* (1947), *Chopin a Mallorca* (1954), *Petites històries* (1977-1988), *Mallorquins d'ahir* (1974), *Històries aldanes* (1976), *Aprenentatge i romiatge del jove Miquel Costa* (1980) l'impuls que va fer possible en una altre època que Mallorca es situés a la corrent de la història universal, així com les possibles causes del seu posterior encongiment. Com va dir en certa ocasió, "lo interesant d'una Història no es troba tant en l'acció cumplida com en l'impuls que la va fer possible". En les anàlisis del passat adoptà sempre una perspectiva actual: "Entenc —escrivia— que el passat només interessa pel que es pot conservar viu". El que pretenia amb els seus assajos era mostrar el camí perquè Mallorca tornés a entrar en la corrent de la modernitat.